

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากข้อมูลที่รวบรวมได้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยและการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 ระดับความเครียดจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของตำรวจสายตรวจ

วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) และค่าสถิติทดสอบที (t-test)

4.2 การอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั้ง 6 ด้าน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวทั้ง 6 ด้าน

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (n=208)	ร้อยละ
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ		
สายตรวจจรดยนต์	9	4.3
สายตรวจจรดจักรยานยนต์	58	27.9
สายตรวจเดินเท้า	105	50.5
สายตรวจตำบล	36	17.3
อายุราชการ		
น้อยกว่า 6 ปี	28	13.5
6-10 ปี	69	33.2
10 ปีขึ้นไป	111	53.3
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	166	79.8
ปริญญาตรี	42	20.2
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	10	4.8
5,001-7,000 บาท	133	63.9
มากกว่า 7,000 บาท	65	31.3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวทั้ง 6 ด้าน (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (n=208)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	32	15.4
แต่งงาน	162	77.8
หม้าย	7	3.4
หย่า	7	3.4
สถานที่พักอาศัย		
บ้านพักส่วนตัว	46	22.1
บ้านพักราชการ	135	64.9
บ้านเช่า	27	13.0

จากตารางที่ 2 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของตำรวจสายตรวจจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ในแต่ละด้าน ดังนี้คือ

- ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่า ตำรวจสายตรวจที่ปฏิบัติงานด้านสายตรวจเดินเท้า มีจำนวนมากที่สุด คือ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาเป็นด้านสายตรวจรถจักรยานยนต์ มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาเป็นงานด้านสายตรวจตำบลมีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และน้อยที่สุด คือ งานด้านสายตรวจจรกยนต์ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3

- ด้านอายุราชการ พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีอายุราชการ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คือ 111 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา คือ 6-10 ปี มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และน้อยที่สุด คือ น้อยกว่า 6 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

- ด้านระดับการศึกษา พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คือ 166 คน คิดเป็นร้อยละ 79.8 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2

- ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 5,001-7,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือ 133 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 รองลงมาคือ รายได้มากกว่า 7,001 บาท มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมา และน้อยที่สุด คือ มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

- ด้านสถานภาพสมรส พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรส แต่งงานแล้ว มีจำนวนมากที่สุด คือ 162 คน คิดเป็นร้อยละ 77.9 รองลงมาคือ โสด มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และน้อยที่สุดคือ หม้าย และ หย่า มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4

- ด้านสถานที่พักอาศัย พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีสถานที่พักอาศัยเป็นบ้านพักข้าราชการ มีจำนวนมากที่สุด คือ 135 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 รองลงมาคือ บ้านพักส่วนตัว มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 และน้อยที่สุด คือ บ้านเช่า มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความเครียดจำแนกตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน

องค์ประกอบความเครียด	$\bar{X}$	S.D.
ด้านอวัยวะ	23.34	7.46
ด้านอารมณ์	19.73	6.14
ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก	15.98	5.04
ด้านกล้ามเนื้อ	13.60	4.52
รวม	72.64	20.13

จากตารางที่ 3 พบว่า ตำรวจสายตรวจมีความเครียดที่แสดงออกด้านอวัยวะสูงที่สุด รองลงมาคือ แสดงออกด้านอารมณ์ ด้านพฤติกรรม และแสดงออกด้านกล้ามเนื้อต่ำที่สุด

จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมจากแบบทดสอบความเครียด คำนวณเกณฑ์การประเมินระดับความเครียด โดยใช้หลักการอิงกลุ่ม (Norms referenced) ได้ ดังนี้

$$\text{เกณฑ์ประเมินระดับความเครียด} = 72.64 + 20.13 = 92.77$$

ตอนที่ 2 ระดับความเครียดจำแนกตามสภาพส่วนตัวของตำรวจสายตรวจ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเครียดระหว่างตำรวจสายตรวจที่มีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	F-Ratio
สายตรวจจรดยนต์	68.44	16.19	3.6137*
สายตรวจจรดจักรยานยนต์	70.16	19.73	
สายตรวจเดินเท้า	76.84	21.47	
สายตรวจตำบล	65.44	14.51	
รวม	72.64	20.13	

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ตำรวจสายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน มีระดับความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตำรวจสายตรวจเดินเท้ามีความเครียดมากที่สุด ส่วนตำรวจสายตรวจตำบลมีความเครียดน้อยที่สุด และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่แล้ว พบว่า ตำรวจสายตรวจเดินเท้ามีระดับความเครียดสูงกว่าตำรวจสายตรวจตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตำรวจสายตรวจจรดยนต์ ตำรวจสายตรวจจักรยานยนต์ และตำรวจสายตรวจตำบลมีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินระดับความเครียด (92.77) พบว่า ตำรวจสายตรวจทั้งสี่ประเภท มีระดับความเครียดอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเครียดระหว่างข้าราชการสายตรวจที่มีอายุราชการแตกต่างกัน

อายุราชการ	$\bar{X}$	S.D.	F-Ratio
น้อยกว่า 6 ปี	67.61	14.08	1.2000
6-10 ปี	72.26	21.04	
มากกว่า 10 ปี	74.14	20.76	
รวม	72.64	20.13	

จากตารางที่ 5 พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินระดับความเครียด (92.77) พบว่า ตำรวจสายตรวจทั้ง 3 กลุ่มอายุราชการ มีระดับความเครียดอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเครียดระหว่างข้าราชการสายตรวจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t-value
ต่ำกว่าปริญญาตรี	71.13	19.61	2.17*
ปริญญาตรี	78.60	21.27	

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตำรวจสายตรวจที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระดับความเครียดมากกว่าตำรวจสายตรวจที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินระดับความเครียด (92.77) พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า มีระดับความเครียดอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเครียดระหว่างตำรวจสายตรวจที่มีรายได้แตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	S.D.	F-Ratio
ไม่เกิน 5,000 บาท	67.30	9.96	.5959
5,001-7,000 บาท	72.23	19.97	
มากกว่า 7,000 บาท	74.29	21.59	
รวม	72.64	20.13	

จากตารางที่ 7 พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินระดับความเครียด (92.77) พบว่า ตำรวจสายตรวจทั้ง 3 กลุ่มรายได้ มีระดับความเครียดอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเครียดระหว่างตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	S.D.	F-Ratio
โสด	72.25	17.50	2.3420
แต่งงาน	71.75	20.49	
หม้าย	91.86	21.25	
หย่า	75.86	12.93	
รวม	72.64	20.13	

จากตารางที่ 8 พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินระดับความเครียด (92.77) พบว่า ตำรวจสายตรวจทั้ง 4 กลุ่มสถานภาพสมรส มีระดับความเครียดอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับความเครียดระหว่างตำรวจสายตรวจที่มีลักษณะที่พิกอาศัยแตกต่างกัน

ลักษณะที่พิกอาศัย	$\bar{X}$	S.D.	F-Ratio
บ้านพักส่วนตัว	68.28	18.78	1.5441
บ้านพักราชการ	74.27	20.01	
บ้านเช่า	71.93	22.41	
รวม	72.64	20.13	

จากตารางที่ 9 พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีลักษณะที่พิกอาศัยแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินระดับความเครียด (92.77) พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีลักษณะที่พิกอาศัย ทั้ง 3 ลักษณะ มีระดับความเครียดอยู่ในระดับต่ำ

4.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เรื่อง "ความเครียดของตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น" โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่นที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

4.2.1 ตำรวจสายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันมีระดับความเครียดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ตำรวจสายตรวจเวรเดินเท้า มีความเครียดมากที่สุด (76.84) ส่วนตำรวจสายตรวจตำบลมีความเครียดน้อยที่สุด (65.44) และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่แล้ว พบว่า ตำรวจสายตรวจเวรเดินเท้ามีระดับความเครียดสูงกว่าตำรวจสายตรวจตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตำรวจสายตรวจจรดยนต์ ตำรวจสายตรวจจักรยานยนต์ และตำรวจสายตรวจตำบลมีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะตำรวจสายตรวจเวรเดินเท้า เกิดความรู้สึกอึดอัด เพราะไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนคิดฝัน ลักษณะงานที่รับผิดชอบมีลักษณะไม่ชัดเจน ผลงานไม่เด่นชัด และในการเฝ้าของตำรวจสายตรวจที่ย้ายมาใหม่ ซึ่งเดิมเคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้างาน แต่เมื่อย้ายมาปฏิบัติงานที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่นก็ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจสายตรวจเดินเท้า นอกจากนี้ยังพบว่า ตำรวจสายตรวจเวรเดินเท้าที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี แล้วสอบเข้าเรียนในโรงเรียนพลตำรวจ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพลตำรวจก็ต้องเป็นตำรวจสายตรวจเดินเท้าก่อนที่จะได้เลื่อนตำแหน่ง ประกอบกับลักษณะงานของงานสายตรวจเดินเท้านี้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่แออัดผู้คนพลุกพล่าน การก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ จึงมีมาก อีกทั้งงานตำรวจเป็นงานที่เสี่ยงต่ออันตราย คือจำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าในเวลาอันสั้น ตำรวจสายตรวจจะต้องตัดสินใจในช่วงเวลาเดียวว่าจะใช้อาวุธในการเข้าจับกุม หรือใช้วิธีอื่นในการยับยั้งผู้กระทำผิด (สุวรรณ สุวรรณเวช, 2531) ซึ่งตำรวจสายตรวจเดินเท้าจะไม่ได้รับอนุญาตให้พกพาอาวุธปืนจะมีแค่เพียงกระบอง เพื่อใช้ในการยับยั้งผู้กระทำผิดเพียงเท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเหตุให้ตำรวจสายตรวจเดินเท้าเกิดความกลัวว่า หากพบเหตุร้ายแล้วตนจะไม่มีอาวุธต่อสู้หรือระงับเหตุ ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงมีผลทำให้ตำรวจเดินเท้ามีความเครียดมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชลเย (1977) ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้ประกอบอาชีพตำรวจมี

แนวโน้มของการเกิดความเครียดในระดับสูง ซึ่งส่งผลต่อการเกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ นอกจากนี้ เฮาส์ (1974) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความเครียดจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อการเกิดโรคหัวใจ ในคนงานอเมริกันผิวขาว" ผลการวิจัยพบว่า งานที่ต้องทำให้ทันเวลา แรงกดดัน และต้องมีความรับผิดชอบสูง ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเครียดในระดับสูงและยังมีผลต่อการเกิดโรคหัวใจด้วย และเหตุที่ตำรวจสายตรวจตำบล มีความเครียดในระดับน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะตำรวจสายตรวจตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบตรวจตราความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้านและตำบล โดยเน้นงานด้านชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ เพื่อให้ตำรวจได้รู้ถึงสภาพพื้นที่ที่รับผิดชอบทุกหมู่บ้าน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำบลกับประชาชน เพื่อผลในการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจต่อไป ด้วยเหตุที่การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจตำบลเน้นในลักษณะของมวลชนสัมพันธ์ ประกอบกับตำรวจสายตรวจตำบล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลที่ตนรับผิดชอบ จึงมีผลทำให้ตำรวจสายตรวจตำบลมีความเครียดน้อยที่สุด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ตำรวจสายตรวจมีระดับความเครียดแตกต่างกัน

4.2.2 ตำรวจสายตรวจที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะงานตำรวจสายตรวจเป็นงานที่ต้องรับภาระหนัก ทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเกิดขึ้นในหลายรูปแบบและเกิดขึ้นตลอดเวลา ตำรวจสายตรวจต้องปฏิบัติหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง ตำรวจสายตรวจจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดเวลา ภาระความรับผิดชอบของตำรวจสายตรวจมีตั้งแต่การตรวจตราทั่วไปเพื่อตัดช่องโอกาส การกระทำความผิดจนกระทั่งถึงการจับกุมตัวหากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ทำการสอบสวน เบื้องต้น รวมตลอดจนให้บริการต่าง ๆ แก่ประชาชนที่มาขอคำแนะนำหรือขอความช่วยเหลือจากตำรวจ (เอเลน เจ บัทเลอร์, 1976) จะเห็นได้ว่าภาระหน้าที่ของตำรวจสายตรวจเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่รับราชการตำรวจ ตั้งแต่แรกเริ่มรับราชการจนถึงปัจจุบัน ลักษณะการทำงานของตำรวจจะต้องทำงานเป็นทีมการเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่จึงเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ตำรวจสายตรวจที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ จีวีวรรณ กานย์เกิด (2536) ที่ว่า ความเครียดเป็นภาวะทางจิตใจที่เกิดจากบุคคลเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเกิดจาก

คนอื่นหรือปัญหาจากสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลให้เกิดความแปรปรวนทางร่างกายและจิตใจ ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย

4.2.3 ตำรวจสายตรวจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความเครียดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยตำรวจสายตรวจที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีมีระดับความเครียดมากกว่าตำรวจสายตรวจที่สำเร็จการศึกษาระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เพราะตำรวจสายตรวจที่สำเร็จการศึกษาใหม่และผู้ที่โอนย้ายมาจากนอกพื้นที่ จะเริ่มบรรจุเป็นตำรวจเดินเท้า ซึ่งส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาเดิมระดับปริญญาตรี ซึ่งจากลักษณะ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจทั้ง 4 สายงาน คือ ตำรวจสายตรวจเดินเท้า ตำรวจ สายตรวจจรดยนต์ ตำรวจสายตรวจจรดจักรยานยนต์ และตำรวจสายตรวจตำบล ตำรวจ สายตรวจเดินเท้าจะเป็นสายงานแรกที่ตำรวจที่สำเร็จการศึกษาใหม่และผู้ที่โอนย้ายมาจากนอกพื้นที่ จะต้องเริ่มบรรจุเป็นตำรวจเดินเท้าเป็นอันดับแรก และหากตำรวจเดินเท้าได้ปฏิบัติหน้าที่ได้เป็น ผลดีต่อทางราชการสูงสุดก็จะได้เลื่อนเป็นตำรวจสายตรวจจรดยนต์ ตำรวจสายตรวจจรดจักรยานยนต์ และตำรวจสายตรวจตำบลตามลำดับ ประกอบกับตำรวจสายตรวจที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคาดหวังในเรื่องความก้าวหน้าในหน้าที่การงานสูง โดยเฉพาะในเรื่องการสอบเลื่อนชั้น เพื่อเป็นนายร้อยตำรวจ ซึ่งหากไม่เป็นตามที่คาดหวังก็จะเป็นเหตุให้เกิดความเครียดได้ ประกอบ กับตำรวจสายตรวจที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ย่อมเป็นที่คาดหวังของคนโดยทั่วไป ในเรื่อง ของการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหามากกว่าตำรวจสายตรวจ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งหากไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็จะเป็นเหตุให้เกิดความ เครียดได้เช่นกัน ซึ่ง บราว และ โมเบิร์ก (1980) ได้กล่าวว่า ความคาดหวังของผู้อื่นที่มีต่องาน หรือพฤติกรรมการทำงานของตน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานได้

4.2.4 ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น มีความสามารถในการปรับตัวเมื่อเกิดความ เครียดขึ้นกับตนเองได้เป็นอย่างดี เพราะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ จากหน่วยงานอย่างเหมาะสม อีกทั้ง ยังได้รับรายได้พิเศษในเรื่องของเบี้ยเลี้ยงในจำนวนที่มากพอ ๆ กับเงินเดือนที่ได้รับ จึง ทำให้มีค่าใช้จ่ายรายเดือนเพียงพอในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในเรื่องอายุราชการ

พบว่า อายุราชการที่ต่างกันจะมีความเครียดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ อายุราชการเป็นที่มาของเงินเดือน เมื่ออายุราชการมากเงินเดือนที่ได้รับก็มากขึ้น ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องความก้าวหน้าในชีวิตราชการเป็นอย่างดี จึงทำให้ตำรวจสายตรวจที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Need) (วัฒนา สุตรสุวรรณ, 2519) ที่ว่า คนเรานั้นย่อมต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งในด้านการดำรงชีวิต และด้านการทำงาน นอกจากนี้ยังต้องการได้รับการยกย่อง รวมทั้งมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน เมื่อมีสิ่งเหล่านี้แล้วก็จะมีความก้าวหน้าในงาน

4.2.5 ตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง จินตนา ยูนิพันธ์ (2529) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละบุคคลในครอบครัวและสังคมความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเครียด แต่อย่างไรก็ตาม แมสลาซ (1982 อ้างถึงใน สิริยา สัมมาวาจ, 2532) ก็ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ความสามารถต่อการปรับตัวต่อความเครียดได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่มีต่อกันระหว่างคู่สมรสว่ามีความรักความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกันเพียงใด ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีการปรับตัวที่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวและสังคม ประกอบกับคู่สมรสของตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการหรือค้าขาย ทำให้ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี จึงเป็นผลทำให้ตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน ซึ่งหากจะพิจารณาในเชิงสถิติจะพบว่าตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีความเครียดไม่แตกต่างกัน แต่หากจะพิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของแต่ละสถานภาพสมรสแล้วจะพบว่า สถานภาพหม้าย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (91.86) รองลงมาคือ สถานภาพหย่า (75.86) และสถานภาพโสด (72.25) ส่วนตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพแต่งงาน (71.75) จะมีระดับความเครียดน้อยที่สุด ซึ่งหากจะพิจารณาในแง่ขององค์ประกอบทางจิตวิทยาแล้ว จะพบว่าตำรวจสายตรวจที่มีสถานภาพแต่งงานมีระดับความเครียดต่ำที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีสถานภาพแต่งงานนั้นจะมีที่ปรึกษา มีบุคคล

ที่ให้ความรัก ความเข้าใจ มีความเห็นอกเห็นใจ มีความห่วงหาอาทรซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะมีส่วนช่วยลดความเครียดที่จะเกิดขึ้นได้ จึงทำให้ตำรวจสายตรวจที่มีสภาพสมรรถนะมีระดับ ความเครียดน้อยที่สุด

4.2.6 ตำรวจสายตรวจที่มีสถานที่พักแตกต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ ตำรวจสายตรวจจัดว่าเป็น "หัวใจ" ของตำรวจ หรือเป็นงานหลักของตำรวจ (เอเลน เจ บัทเลอร์, 1976) ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น จึงได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บลัม และ เนย์เลอร์ (Blum and Naylor, 1968) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นเจตคติ ซึ่งเป็นผลมาจากการและสิ่งแวดล้อม เช่น ค่าจ้าง สภาพภาพ โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา และความเหมาะสมของปริมาณงานที่ทำ มิตรภาพ และความร่วมมือกันระหว่างผู้ร่วมงาน การปฏิบัติอย่างยุติธรรมของผู้บังคับบัญชาต่อตำรวจสายตรวจอื่น ๆ นอกจากนี้ แอปเปิลไวท์ (Applewhite, 1965) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่าหมายถึง ความสุขที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงานเกิดจากความต้องการของบุคคลในองค์การ ความสุขในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน ความพึงพอใจในรายได้และผลงานที่ทำสำเร็จ อีกทั้ง โยเดอร์ และคณะ (Yoder et al., 1958) ก็ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้โดยละเอียดว่าหมายถึง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ตนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำ เมื่องานนั้นให้ผลตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุ และด้านจิตใจ และสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเราได้ ดังนั้น แม้ว่าลักษณะที่พักของตำรวจสายตรวจจะแตกต่างกันแต่เมื่อตำรวจสายตรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความพึงพอใจ มีความสุขกับงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติก็ย่อมจะมีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน